

Investointisuojaan riitojenratkaisu – mitä uutta odotettavissa?

Asiantuntija Eeva Korolainen

1.6.2015

Vaiheittain eteenpäin

- **Tulevaisuudessa:** globaali investointisuoja sopimus ja pysyvä kansainvälinen investointituomioistuin
- **Vaihtoehtomme sitä ennen:** kahdenväliset investointisuoja sopimukset ja riitojenratkaisu välimiesmenettelyssä
- **Tehdään nyt:** kehitetään investointisuojan sisältöä ja uudistetaan välimiesmenettelyn prosessia!

Ehdotettuja uudistuksia (TTIP and beyond)

- Suojan sisältö
 - Sääntelyoikeuden korostaminen
- Riitojenratkaisu
 - Hyväksikäytön estäminen (prosessin valinta lopullisempi, ns. T-risteys tai U-käännöksen kieltö)
 - Avoimuuden lisääminen (ns. 3. osapuoli)
 - Valitusmahdollisuus (kahdenvälisesti sovittuna)
 - Välimiesten valinta ja pätevyysvaatimukset

Aiemmin tehtyjä uudistuksia

(esim. EU-Kanada CETA, EU-Singapore)

- Suojan sisältö
 - Sääntelyoikeuden toteaminen
 - Suojan täsmentäminen
 - Sopimusosapuolten tulkintaoikeus
- Riitojenratkaisu
 - Hyväksikäytön estäminen
 - Tuomioistuin-shoppailu, samanaikaiset prosessit, perusteettomat riidat, häviäjä maksaa –periaate
 - Avoimuuden lisääminen
 - Valitusmahdollisuus (tarkastelu)
 - Välimiesmenettelyn ohjesääntö

Miksi yritys tarvitsee oikeuden haastaa valtion?

- Investointisuoja sopimukset antavat oikeuksia **investoijille**
 - Vrt. esim. WTO-sopimuksissa oikeudet WTO:n jäsenvaltioille
- Oikeuksia ei ole, ellei ole keinoa vaatia niiden toteuttamista tai korvausta loukkaamisesta
 - Kohdevaltion hyvän tahdon varassa
 - Sen varassa, että kotivaltio haastaa kohdevaltion
 - Poliittinen kynnys
 - Kuka kustantaa?

Miksi kansallinen tuomioistuin ei riitä?

- Kansallinen tuomioistuin ei ole riittävä oikeusturvan tae
 - Tosiasialliset mahdollisuudet hyödyntää (esim. ei-toivottu henkilö)
 - Valtion immunitaetti
 - Kansainvälisen oikeuden tai sopimuksen soveltaminen
 - Tuomarin riippumattomuus (esim. vaaleilla valitut)
 - Kansallisen ratkaisun täytäntöönpano (vrt. erityisesti ICSID)
 - Kansallisten oikeuskeinojen ensisijaisuus
 - Milloin kansalliset oikeuskeinot katsottu loppuun asti?
 - Ei saa estää kv. menettelyyn siirtymistä
 - OECD-jäsenyys ei riittävä tae

Kiitos!

Eeva Korolainen
Asiantuntija
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
+358 40 562 2304
eeva.korolainen@ek.fi